

חייב מלקות אינו פסול לעדות מן התורה ומדברנן הוא דפסול ועל רב יוסף גם כן לא קשה מה שאמר דגנבי נקראו רשעים ואף דאין בגנבה מלקות אבל מ"מ רשעים נקראו דאף דאין בהם מלקות מכ"ז נקראו רשעים.

אלא דלפי זה קשה דאמאי אמרינן דעדים זוממים פסולים לעדות היכא דמשלמים כאשר זמם ואין לוקין דעל לאו דלא תעה פטורין ממלקות, ואם כן לא נקראו רשעים ואמאי פסולים לעדות דבלאו זה לא היה קשה דאף דאין מחויבים מלקות מ"מ פסולים לעדות משום דהתורה קרא לעד זומם בפירוש והרשיעו את הרשע דמוקמינן כגמרא במכות דף ב' ע"ב הקרא על עדים זוממין וכיון דהתורה קראו כפירוש רשע לכן פסולין לעדות דהא כתיב אל תשת רשע עד, אבל השתא דאמרינן דכל עוברי עבירה נקראו רשעים ואך לעדות פסול רשע כזה שעובר על חיוב מלקות אם כן אף דהתורה קרא בפירוש לעד זומם רשע מכל זאת כיון דאינו חייב מלקות אינו פסול לעדות וכמו שכתבתי מקודם ואם כן אמאי פסול עד זומם של ממון לעדות וקושיא זו כבר הקשה בספר נחל יצחק ח"א להגאון ריא"ס זצ"ל.

אבל באמת גם זה אינו קשה ובהתחלת מס' מכות אשר אנו מתחילין עתה יתורץ קושיא זו דזה הוא התחלת המשנה הראשונה כיצד העדים נעשים זוממין והגמרא פריך על זה דהיה צריך לכתוב כיצד אין העדים נעשים זוממין מבעיא לו, ומתורץ הגמרא דהמשנה רצה להשמיענו דיש עדים זוממין אחרים שאין עושים בהם הזומה כל עיקר אלא מלקוקת ארבעים כיצד מעידין אנו באיש פלוני שהוא בן גורשה וכו' עד אלא לוקה את הארבעים, ועולא מביא ראיה לזה מן הכתוב והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע והיה אם בן הכות הרשע דקרא זה קאי על עדים זוממין היכא דלא נוכל לקיים בהם כאשר זמן דלוקין, והשתא לפי זה הא איכא גם כן מלקות בעדים זוממין ואף היכא דעדותן היה בממון אין שם מלקות, אבל מכל מקום כיון דיש מלקות לעמים על הלאו דלא תענה היינו היכא דהעיד על אחד שהוא בן גרושה והוזם דאז חייב מלקות, אם כן אם עבר על לאו זה נקרא דעבר על לאו שיש בו מלקות ופסול לעדות דגם הוא בכלל הרשעים שעברו על חייבי מלקות דפסולין לעדות, ומקושר היטב הסיוע דמס' סנהדרין עם התחלת מס' מכות.

וצריכין לומר דדוקא חייבי מיתות פסולין דהם נקרא רשעים אבל חייבי מלקות לא נפסלו אף דנקראו רשעים משום אין אנו יכולין להחמיר עליו אלא על כרחך צריכין לומר דלא אמרינן סברא זו ואדרבה לאידך גיסא כיון דבקרא סתמא כתוב אל תשת רשע עד, מי שנקרא רשע צריך להיות פסול לעדות אף בעבירה שאין בה מלקות והדרא קושייתי על שיטת הרמב"ם. אלא דבאמת דברי הרמב"ם נכונים וברורים דאין כוונת הרמב"ם לומר דלא נקרא רשע אלא מי שעובר על עבירה שיש בה מלקות ומי שעובר עבירה שאין בה מלקות לא נקרא רשע, אך כוונת הרמב"ם לומר דאיזה רשע פסול לעדות רשע כזה שעבר על עבירה שיש בה חיוב מלקות אבל אם עבר עבירה שאין בה חיוב מלקות אף שנקרא רשע מכל זאת אינו פסול לעדות וראיתו מהקרא גופא כיון דהתורה כתבה דרשע פסול לעדות וחמס פסול ואם אמרינן דהא דפסלה התורה רשע לעדות הוא גם כן רשע שלא עבר על חיוב מלקות אם כן למאי צריך רחמנא לפסול גם כן עד חמס הלא גם הוא נקרא רשע דהא מצינו בתורה דאף אם עבר על איסור גריסדא כמו הרמת יד על חבירו גם כן נקרא רשע ומובן מאליו דגנב וגזלן נקראו רשעים גם כן אף דאינן חייבין מלקות דלא גרעו מהרמת יד דנקרא רשע, ואם כן למאי צריך הכתוב ללמדנו דחמש פסול לעדות דהא לא גרע מהרמת יד אלא על כרחך משמע מזה דהא דפסלה התורה רשע לעדות היינו דוקא רשע דחייב מלקות, אבל רשע שאינו חייב מלקות לא פסלתו התורה לעדות, ולכן שפיר צריך קרא לפסול עד חמס ואף דנקרא רשע אבל הא לא חייב מלקות והוא סלקא אדעתין למימר דלא יפסול לעדות דרשע כזה שלא עבר על חיוב מלקות לא נפסל לעדות ולכן אשמעינן הקרא דעד חמס אף שאינו חייב מלקות מכל לא נפסל לעדות ולכן השמעין הקרא דעד חמס אף שאינו חייב מלקות מכל זאת התורה פסלתו לעדות אבל רשעים אחרני שעברו על עבירות שאינן חייבים מלקות אף שנקראו רשעים כמו הרמת יד וכדומה אינן פסולין לעדות דהתורה פסלה רק רשעים שחייבים מלקות או רשעים דחמס ושאר רשעים אינם פסולים לעדות והשתא מתורצים כל הקושיות דשפיר פסק הרמ"א בשו"ע סי' ל"ד דהמרים יד על חבירו לא פסול אלא מדברנן, ואף דהתורה קראו רשע אבל מכל מקום רשע כזה שאינו

